

Силабус курсу Соціальне страхування

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань: 23 Соціальна робота
Спеціальність: 231 Соціальна робота
Освітньо-професійна програма – «Соціальна робота»

Рік навчання: 3, Семестр: 6

Кількість кредитів: 4 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

к.е.н., доцент Кулина Галина Миронівна

Контактна інформація

gkulyna@gmail.com, +30671021144

Опис дисципліни

Дисципліна «Соціальне страхування» спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо організації соціального страхування, розробки умов здійснення різних видів соціального страхування на основі ефективного застосування базових концепцій соціального страхування.

Головним завданням курсу є оволодіння методологією дослідження соціального страхування та механізму його державного регулювання, набуття вмінь критично аналізувати ефективність соціального страхування за видами: пенсійного, на випадок тимчасової непрацездатності, від безробіття, від нещасних випадків на виробництві та професійного захворювання, медичного; виокремлювати невирішені проблеми у сфері соціального страхування з подальшим обґрунтуванням напрямів їх розв'язання.

Структура курсу

Години (лек. / практи.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Сутність, принципи та роль соціального страхування	Вміти пояснювати базові основи соціального страхування в системі соціального захисту населення; розуміти фінансовий механізм соціального страхування; знати види загальнообов'язкового державного соціального страхування, соціальні послуги та матеріальне забезпечення, ним передбачені. Навички визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення	Тести, питання

2 / 2	2. Державне регулювання соціального страхування	Знати організаційні, методичні та правові засади державного регулювання соціального страхування, особливості державного нагляду, контролю та моніторингу у сфері соціального страхування	Тести, питання
4 / 4	3. Державне пенсійне страхування	Вміти пояснювати базові основи пенсійного страхування; розуміти специфіку становлення та структуру системи пенсійного страхування в Україні; знати види пенсій у солідарній і накопичувальній системі державного пенсійного страхування. Навички використання адміністративно-правових механізмів призначення пенсій та пропонування обґрунтованих рішень щодо управління коштами солідарної системи пенсійного страхування в Україні	Питання, задачі, тести
4 / 4	4. Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та інші збори до Пенсійного фонду України	Розуміти суть та значення єдиного соціального внеску, знати порядок його нарахування та особливості сплати. Вміти на практиці розраховувати розмір єдиного соціального внеску для різних груп платників. Знати види та розуміти порядок справляння зборів на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій	Питання, задачі, тести
4 / 4	5. Страхування з тимчасової втрати працездатності	Розуміти особливості здійснення загальнообов'язкового державного соціального страхування з тимчасової втрати працездатності; знати види матеріального забезпечення та соціальних послуг за страхуванням з тимчасової втрати працездатності. Вміти розраховувати обсяг допомоги по тимчасовій непрацездатності, по вагітності і пологах та допомоги на поховання	Питання, задачі
4 / 4	6. Страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань	Розуміти особливості здійснення загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань; знати види матеріального забезпечення та соціальних послуг, які надаються у разі настання нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Вміти визначати обсяг матеріального забезпечення у разі настання нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань	Питання, задачі, тести
4 / 4	7. Страхування на випадок безробіття	Розуміти основи й особливості загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття; знати види матеріального забезпечення та соціальних послуг за страхуванням на випадок безробіття. Вміти розраховувати розмір та тривалість виплати допомоги з безробіття застрахованим особам. Навички приймання практичних рішень для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки	Питання, задачі, тести

2 / 2	8. Медичне страхування	Розуміти систему медичного страхування та засади обов'язкового медичного страхування; аналізувати ринок добровільного медичного страхування в Україні та визначати перспективи його розвитку	Тести, питання
4 / 4	9. Недержавне соціальне страхування	Розуміти необхідність та значення недержавного соціального та пенсійного страхування; знати види недержавних пенсійних фондів; розуміти механізм здійснення пенсійних виплат і специфіку державного нагляду та контролю у сфері недержавного пенсійного забезпечення	Тести, питання

Літературні джерела

1. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування № 16/98-ВР (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Про затвердження Положення про Пенсійний фонд України: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 липня 2014 р. № 280. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280-2014-%D0%BF#Text>.
3. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 5.10.2000 р. №2017-III (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14>.
4. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 р. №2671-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>.
5. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.
6. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.
7. Про пенсійне забезпечення : Закон України від 5.11.1991 р. №1788-XII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12>.
8. Про недержавне пенсійне забезпечення : Закон України від 09.07.2003 р. №1057-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15>.
9. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття : Закон України від 02.03.2000 р. № 1533-III (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14>.
10. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 23.09.1999 р. №1105-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>.
11. Безкровний О., Зоря О. Соціальне страхування : навч. посіб. [2-ге вид., доп. і перероб.] (електронне видання). Полтава: ПДАУ, 2023. 177 с.
12. Болотіна Є. В., Шубна О. В., Бившева Л. О., Колесникова Г. М. Проблеми розвитку пенсійного забезпечення в Україні в контексті соціального захисту. *Економічний вісник Донбасу*. 2021. № 1 (63). С. 162–170.
13. Вальчук О. І. Етапи формування публічної політики в системі державного соціального страхування України. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2021. Вип. 21. С. 7–10.
14. Державні соціальні стандарти / Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/content/socialni-standarti.html>.
15. Зеленська М. В., Завада О. Г. Роль загальнообов'язкового державного соціального страхування в державному управлінні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 17. С. 123–129.

16. Кулина Г. М. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Соціальне страхування» для студентів усіх форм навчання ступеня вищої освіти «бакалавр» галузі знань 23 Соціальна робота. Тернопіль : в-цтво «Вектор», 2022. 42 с.
17. Кулина Г. М. Методичні рекомендації щодо практичних занять з дисципліни «Соціальне страхування» для студентів усіх форм навчання ступеня вищої освіти «бакалавр» галузі знань 23 Соціальна робота. Тернопіль : в-цтво «Вектор», 2022. 40 с.
18. Кулина Г. М. Навчально-методичні матеріали до вивчення дисципліни «Соціальне страхування» для студентів усіх форм навчання галузі знань 23 Соціальна робота. Тернопіль : в-цтво «Вектор», 2022. 175 с.
19. Лаврик О. Соціальне страхування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Економічний аналіз*. 2021. № 2. Т. 3. С. 107–113.
20. Лубкей Н. П., Крамарчук С. П., Кулина Г. М. Проблеми впровадження концепту корпоративної соціальної відповідальності в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип. 61. С. 202–206. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/61_2021/38.pdf.
21. Малишко Є. О. Аналіз сучасного стану та розвитку системи пенсійного забезпечення в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 45. С. 233–241. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/45_2020_ukr/39.pdf.
22. Марич М. Г. Соціальне страхування : навч. посіб. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2022. 176 с.
23. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навч. посіб. Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с.
24. Прохоровська С., Кулина Г., Стецько М. Реформування системи соціального страхування в Україні: проблемні аспекти та ключові завдання. *Світ фінансів*. 2022. Вип. 3 (72). С. 66-82. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1534/1542>.
25. Соціальне страхування : навч. посіб. / Т. І. Стецюк, О. В. О. В. Димніч, О. В. Мурашко. К.: КНЕУ, 2023. 167 с.
26. Спасів Н., Кулина Г., Лубкей Н. Соціальне партнерство як імператива соціально-економічного розвитку України. *Вісник Економіки*. 2021. Вип. 3. С. 8–18.
27. Татарин Н. Б., Чепіль Ю. Б., Дунець І. А. Система недержавного пенсійного забезпечення як спосіб інвестування: проблемні аспекти та шляхи вдосконалення. *Молодий вчений*. 2022. № 4 (104). С. 110–114.
28. Чічкань М. В. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування як основа сучасної системи соціального захисту в Україні. *Право і суспільство*. 2021. № 1. С. 106–110.
29. Lisovska O. Health insurance in the Ukrainian insurance market. Theoretical and empirical scientific research: concept and trends : Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ» with Proceedings of the International Scientific and Practical Conference, July 24, 2020. Oxford, United Kingdom : Oxford Sciences Ltd. & European Scientific Platform. Vol. 1. P. 26–28.
30. Rybová J., Sekničková I. Comparison of the European Union Member States in the Field of Social Insurance in the Period 2007–2019. *European Financial and Accounting Journal*. 2022. Vol. 17. No. 3. P. 23–47. URL: <https://efaj.vse.cz/pdfs/efa/2022/03/05.pdf>.
31. Social security in the European Union. URL: <https://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/en/family-benefits-and-allowances/social-security-european-union>.
32. Social security developments and trends in Europe – new ISSA report. URL: <https://www.issa.int/news/social-security-developments-and-trends-europe-new-issa-report>.
33. Zhayvoronok I., Chernyahivska V., Bilyk O., Charkina A., Farynovych I. Strategy for improving the quality of life in countries with the economies in transition. *International Association of Engineering and Management Education (IAEME)*. 2020. P. 523–531.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Соціальне страхування» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; наукова дискусія; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватися в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Соціальне страхування» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль 1</i>	<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль 2</i>	<i>Тренінг</i>	<i>Самостійна робота</i>	Екзамен
Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений не рідше як раз на два заняття)	Модульна робота по темах 1-4	Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений не рідше як раз на два заняття)	Модульна робота по темах 5-9	Підсумкова оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу	Підсумкова оцінка за самостійну роботу визначається за виконання розрахунково-аналітичного завдання самостійної роботи	Структура екзаменаційного білета: 1) одне теоретичне питання – макс. 30 балів; 2) дві задачі по 25 балів кожна – макс. 50; 3) 5 тестів по 4 бали за тест – макс. 20 балів У сумі – 100 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)